

Hoofdstuk 1

Nog anderhalf jaar tot de Spelen

Als het nacht was waren er in de nieuwbouwwijk steevast drie huizen waar nog licht brandde. Het eerste huis was van een studente Algemene Letteren die ooit op de weg van bushalte naar voordeur was aangehouden door een jongen met een capuchon die aan haar borsten wilde zitten. Misschien geloofde ze dat het tl-licht haar zou beschermen tegen nieuwe gevaren.

Het tweede huis was van een kinderloos echtpaar dat bij wijze van spreken 364 nachten per jaar op een plezierjacht sliep en meende dat een tijd klok in het stopcontact inbrekers op een dwaalspoor zou brengen. Soms kwam de man 's avonds om negen uur in z'n Nissan langsrijden om zich voor de woning op te stellen en te checken of de lichten inderdaad om kwart over negen aanfloekten. Deden ze dat, dan reed hij weer terug naar het haventje.

Het derde huis was het huis van Ron van Dijk, de organisator van de Olympische Spelen. Hij had het zolderraam opengezwinkt met het plan om heel hard naar buiten te schreeuwen, maar hield zich in omdat hij wist hoe vroeg de wekkers van zijn burens morgen zouden blieden. Katers hielden zich op voor zijn woning en maakten geluiden diep uit de keel. Staarten werden dik, ruggen gingen hoog, veel kwam er verder niet van terecht. Het was niet zo dat een van de strijders op de grond werd geworpen en de ander triomfantelijk met een voetje op zijn buik

ging staan, de voorpootjes gevouwen in de lucht. Alle oorlogjes eindigden zo'n beetje onbeslist en iedereen leek er vrede mee te hebben. Het stond allemaal haaks op de olympische gedachte.

Het was drie uur. Van Dijk wist dat om tien voor zes zijn wekkers zouden afgaan. Wat had het nog voor zin om te proberen te gaan slapen? Toch deed hij de lichten uit om naast zijn vrouw te gaan liggen, eerst op zijn ene zij, toen op zijn andere zij, toen op zijn buik en ten slotte op zijn rug. 'Al slaap je niet, je rust toch uit,' prevelde hij.

Ron van Dijk was een geboren organisator. Als kind bedacht hij spectaculaire thema-avonden waarvoor hij zelf de uitnodigingen ontwierp. En stencilde. En huis aan huis bezorgde. Kwamen er weinig mensen op het evenement af, dan lag dat aan het weer, de voetbalwedstrijd die op hetzelfde moment plaatsvond of gewoon aan de mensen zelf. Kondigde een vriend of vriendin aan in het huwelijksbootje te stappen, dan lukte het Van Dijk nog net om een gelukwens uit te brengen voor hij informeerde of er al een ceremoniemeester was aangewezen. Of een assistent-ceremoniemeester.

Het mooiste van evenementen organiseren vond hij dat het begon met woorden op een wit vel papier. Podium. Zaalversterking. Monitors. Blacklights. Hondjes. Duct tape. Geïmpregneerde afscheidingsdoeken. En dat die woorden terecht kwa-

men op een todolijst, in een begroting, een draaiboek, een *rider*. En werden afgevinkt of doorgestreept door een productie leider. Of een assistent-productie leider. En dat weken of maanden later roadies zware voorwerpen op het hondje takelden. Een brandweercommandant een brandende aansteker tegen de afscheidingsdoek drukte, zonder dat er iets gebeurde. Publiek op de dansvloer gilte als u v-gevoelige kleuren extreem opvielen in het blacklight.

Maar wat graag was Van Dijk professioneel organisator geworden, maar die droom leek verloren gegaan, omdat zijn vrouw Irene twee keer een kind ter wereld had gebracht dat luiers moest hebben en fruithapjes en inenting die door geen polis werden gedekt. Daarom had hij, met succes, gesolliciteerd op een coördinerende functie binnen een internationale logistieke onderneming.

Op een nacht was hij wakker geschrokken van een geluid en trof hij in zijn achtertuin een magere Aziaat aan, die keek alsof de zon in zijn ogen scheen. De man doofde zijn kreteksigaret met de punt van zijn lakschoen en fluisterde dat Nederland en België het bid hadden gewonnen om de Olympische Spelen te organiseren.

De gift-bak stond hinderlijk voor de schuurdeur opgesteld, zodat Van Dijk de volgende dag niet zou vergeten 'm langs de kant van de weg te zetten. Er was een flits maar het duurde seconden voor de donder volgde. De pauze in de nabijgelegen kinderboerderij was in de war met haar dag- en nachtritme. Op de vraag van de Aziaat of hij de organisator van het belangrijkste sportevenement ter wereld wilde worden, antwoordde hij bevestigend.

Tot dat moment was Van Dijk een geboren organisator geweest die er nooit in was geslaagd om van zijn hobby zijn be-

roep te maken. Sterker nog, hij was zelfs niet in staat gebleken zijn hobby met enige regelmaat uit te oefenen. Slechts twee keer in zijn leven was hij tot ceremoniemeester benoemd, waarvan één keer door iemand die hij in het geheel niet kende, maar die gehoord had dat Van Dijk bepaalde kwaliteiten bezat. Toen zijn vrouw haar rijbewijs haalde had hij een surpriseparty voor haar georganiseerd, maar een later weer ingetrokken weeralarm had het aantal aanwezigen tot een minimum teruggebracht. Ondanks zijn povere palmares was hij zich bij gelegenheden blijven voorstellen als executive producer. Nu kon hij de daad bij het woord voegen en daadwerkelijk een evenement gaan organiseren, en wat voor een evenement! Het grootste sportevenement ter wereld! Van Dijk was niet blij, hij was uitzinnig. Toen ging hij weer naar bed.

De volgende ochtend vertelde hij zijn vrouw, die het eerst allemaal niet kon geloven, over de nieuwe betrekking en onderhandelde hij met zijn werkgever over het aantal vakantiedagen dat hij nog had staan en de opzegtermijn die eerder was overeengekomen. Daarna had hij de handen vrij om zijn schoonzus aan te nemen als personal assistant, afgekort PA.

Angelique Hazewinkel zat al maanden chronisch vermoeid thuis. De woningbouwvereniging waar ze werkte had haar twee weken na haar ziekmelding naar de bedrijfsarts gestuurd, die zei dat ze rust moest nemen en veertien dagen later moest terugkomen. Veertien dagen later moest ze nog eens twee weken rust nemen. Daarna was de tijd die ervoor stond verstreken en ging ze weer naar kantoor, waar ze huilend de telefoon opnam.

Haar leidinggevende meende dat dat zo niet ging en stuurde haar weg met zes maandsalarissen, bruto.

Van Dijk nam haar niet alleen aan uit goede wil of om zijn vrouw een plezier te doen: hij zag enorm op tegen het kennismaken met nieuwe mensen en had met deze PA iemand in huis die hij al kende van de verjaardagsfeestjes waarbij de hele familie in een kring zit en elkaar de cashewnoten aanreikt. En natuurlijk had hij ook gedacht aan een half ontklede Angelique Hazewinkel voor- of achterover op zijn bureau, maar hij was vastbesloten geen werk te maken van die fantasie, niet alleen om zijn vrouw niet verdrietig te maken, maar ook omdat hij dan weer op zoek zou moeten naar een nieuwe PA.

Bij het introductiegesprek vertelde hij Angelique dat hij gekozen had voor een decentrale organisatiestructuur, wat betekende dat zijn mensen vooral vanuit huis zouden werken en middels videoconferencing en instant messaging met elkaar in verbinding zouden staan. Zijn rechterhand zag als grote voordelen van dat op afstand werken dat er niet de hele dag mensen aan haar hoofd zouden zeuren, ze vragen zou kunnen beantwoorden wanneer het haar uitkwam en zelf haar dag een beetje zou kunnen indelen.

Natuurlijk gebeurde niet alles op Van Dijks zolderkamer, er was ook een representatieve kantoorruimte, gelegen op een typisch industrieterrein, maar dat kantoor bestond uit flexplekken en werd gedeeld met andere organisaties die ook werkten met zelfsturende teams. Een ziel had het gebouw niet: er stonden tafels en stoelen waaraan gewerkt kon worden. Van Dijk kwam er nauwelijks, want hij werkte met het oog op de overhead liever vanuit huis, waar op zijn zolderkamer alles aanwezig was: kantoormeubilair, bureaubenodigheden, een waterkoker en apparatuur waarmee zowel intern als extern kon worden ge-

communiceerd. Stafvergaderingen woonde hij niet bij, hij wist dat hij zich dan overal mee zou gaan bemoeien en dat kan niet als je werkt met zelfsturende teams. ‘Delegeren én controleren’ was zijn definitie van management, en dat betekende enorm veel ruimte geven aan de medewerkers en van tijd tot tijd checken of de dingen op de rails stonden en afspraken werden nagekomen.

Vanaf het moment dat hij organisator van de Olympische Spelen was geworden, was Ron van Dijk begonnen met het dragen van strikjes. Hij had er een handvol gekocht en bewaarde die in de inloopkast in een open doosje, tussen twee setjes manchetknopen en een stel mouwophouders. Hij droeg bij de vlinderdas meestal een kostuum, maar op Casual Friday kwam onder zijn overhemd een vale spijkerbroek. Hij had lang gezocht naar een broek met precies de juiste vaalheid.

Hoe het kon dat hij al zijn haar nog had wist hij niet; wie eenmaal zijn broers had ontmoet wist dat de kaalheid niet bepaald een generatie had overgeslagen. Van enige grijsheid was wel sprake, maar enkel rond de slapen, waar het als melk in koffie contrasteerde met zijn kolenzwarte, strak achterover gewalste coupe. Zou Van Dijk een gezochte misdadiger zijn, dan zou in zijn signalement worden gerept over een ‘gemiddeld postuur’. Als hij in z’n blootje voor de spiegel stond dacht hij: nou, daar mag best wat af. Maar eenmaal weer in de kleren dacht hij daar niet meer aan.

Angelique Hazewinkel hield haar tablet zo dat Van Dijk het scherm kon zien. Ze had een LinkedInprofiel voor hem aangemaakt en toonde hem vervolgens zijn Twitteraccount. Te zien waren zijn Twitternaam, @ronvandijk89, zijn foto en dat hij professioneel organisator was. Verder had ze er ‘verified account’ bij gezet om aan te geven dat het werkelijk de tweets waren van de organisator van de Olympische Spelen.

‘En nu?’ vroeg Van Dijk.

‘Nu moet je opschrijven wat je meemaakt,’ antwoordde Angelique, ‘bijvoorbeeld dat je een begroting aan het doorrekenen bent of een conference call hebt met het Internationaal Olympisch Comité. En soms wat privédingen, dat je met de kinderen naar de dierentuin gaat of iets aan het koken bent. En soms, maar niet te vaak, wat promotie. Dat de website is aangepast of dat toegangskaarten met korting te koop zijn of merchandising. En soms wat triviaals, een link naar een YouTube-filmpje van je favoriete liedje bijvoorbeeld. Wat is je favoriete liedje?’

“‘Love on the Rocks,’” antwoordde Van Dijk. ‘Da’s van Neil Diamond.’

“‘Love on the Rocks,’” bevestigde Angelique, en met een minimaal aantal toetsaanslagen had ze het filmpje gevonden en een verkorte URL in het vakje geplakt. ‘Nu moet je er wat bij schrijven, waarom je dit zo’n mooi liedje vindt.’

‘Dat zal ik je zeggen,’ zei Van Dijk. ‘Ooit was ik met mijn ouders op een camping in Zeeland. Hoe oud zal ik geweest zijn, elf denk ik. Er werden activiteiten georganiseerd waar ik niet aan wilde deelnemen, maar mijn vader knikte me bemoedigend toe en ik wilde hem niet teleurstellen, dus ging ik. Er was een esta-

fetteloop, maar ik liet het vaantje vallen. Bij het zaklopen kwam ik niet echt van mijn plaats. Bij het spelletje geen-ja-geen-nee was ik gelijk af. Bij de playbackshow zette men het verkeerde liedje op en hapte ik maar wat. Toen men mij de poedelprijs wilde overhandigen rende ik naar de dijk. Eenmaal terug bij de tent zei ik dat ik een geweldige dag had gehad, maar net niet had gewonnen.

Mijn vader mocht van mijn moeder geen bier meer, dus maakten we een wandelingetje naar het recreatiecentrum, waar hij van een barkruk viel terwijl ik een gulden in de jukebox stopte en zomaar op een knop drukte. Het lied dat mijn vinger had uitgekozen was “Love on the Rocks” van Neil Diamond.

When they know they have you, then they really have you, croonde het. Nothing you can do or say. You've got to leave, just get away. We all know the song. En al hoorde ik het lied voor het eerst, ik zong het woord voor woord mee. Ik wist nog niet wat “on the rocks” betekende, maar voorvoelde dat het nepliefde was. Gespeelde liefde die verdwijnt als het er niet meer toe doet. Als het ochtend wordt en de intimiteit wordt teruggebracht tot vieze lakens en een stinkende kop.

Mijn vaders liefde voor mij was on the rocks. In de ochtend zag ik iets vaags de voortent in strompelen en de woorden kranken die mijn moeder en ik bij scrabble hadden gelegd. In de loop van de dag pelde hij zichzelf door te drinken en kwam pijpje voor pijpje een binnenste vrij dat me wilde vasthouden en grapjes met me wilde maken. Ik lachte er wel om, maar voelde er niets bij omdat ik de tijdelijkheid ervan zag. Liever had ik dat hij in zijn schil terugkroop, want dan had ik iets vaags dat ik kende. Iets voorspelbaars, koud als een kei. Waarop je kunt liggen en die je kunt strelen, al streelt hij niet terug. Je krijgt niets, maar je hebt je kei. Jouw kei. Jouw rock.’

‘Ja, dat is prima zo,’ zei Angelique, en ze tikte een samenvatting van Van Dijks verhandeling die gecombineerd met de verkorte URL niet boven de 140 tekens uitkwam. ‘Als je trouwens een bericht intikt dat direct te maken heeft met de Spelen, zou het fijn zijn als je een hekje en dan osamsterdam2012 achter dat bericht plaatst, want dat is de hashtag en als iedereen dat labeltje gebruikt in aanloop naar de Spelen, wordt osamsterdam2012 misschien wel trending en dat is goed voor de publiciteit.’

Ron van Dijk was getrouwd met Irene, zijn oudste dochter heette Jolanda en zijn jongste Patricia en die namen stonden in zwarte schreefloze letters op een wit naambordje dat naast de buitendeur hing. Op de brievenbus was een sticker geplakt die postbezorgers duidelijk maakte dat reclamefolders niet gewenst waren maar huis-aan-huisbladen wel degelijk. Voor het huis was een carport, gebouwd door mannen uit lagelonenlanden die niet veel meer Engels spraken dan ‘we fix’. Op een van de stoeptegels was een pictogram van een hurkende hond afgedrukt met daaronder drie woorden: ‘in de goot’. Omdat de glasbak aan de overkant van de straat vol zat, hadden mensen lege flessen op en rond de bak geplaatst, maar ook dozen papier, een oude televisie en zelfs een bankstel. In een boom hadden vaders tijdens de vakantie een hut gebouwd, maar nu ze weer moesten werken hadden hun zonen geen zin meer om de klim te maken. In deze buurt waren de woningen zo dicht op elkaar gebouwd dat alle bewoners de hele dag moesten doen alsof ze de anderen niet zagen.

Ron en Irene waren een van de eersten die een huis in de wijk

betrokken. Pionieren, heette dat, wat betekende dat de wegen nog niet waren verhard, bulldozers de hele dag af en aan reden met zand, en winkels bij gebrek aan klandizie nog niet open waren gegaan. In de loop der jaren had het stel zich een bourgondische levensstijl aangemeten, die er vooral uit bestond dat Ron van Dijk heel veel dronk en Irene zich daarover opwond. Het bouwen van die carport stond oorspronkelijk op zijn takenlijst, maar de man die in de weekends aan het einde van de ochtend uit zijn bed wankelde ging, dat wist iedereen, die dag geen sokkels verankeren, boordplanken op lengte zagen of plaatwerk aflakken.

Voor hij werd gevraagd organisator te worden van de Olympische Spelen, dronk Van Dijk elke dag om vijf uur met de jongens van het laadperron een paar biertjes. Thuis zeiden de flesses een aantal malen psscht, tot Irene er wat van zei en dan ging Ron naar bed.

Toen hij aan het hoofd kwam te staan van het comité dat de Olympische Spelen in Nederland en België organiseerde, had ze een stuk minder zicht op zijn gebruik. Er werd het nodige bij de Makro ingeslagen, maar dat waren zakelijke aankopen, zei Ron van Dijk steeds, en hij toonde dan de schoenendoos met bonnetjes die werden bewaard voor de omzetbelastingaangifte aan het einde van elk kwartaal, alsof de btw die kon worden afgetrokken iets vergoelijkte.

Ze begon er niet meer over, had ze zich voorgenomen. Ze zou proberen hem niet meer op zijn huid te zitten tot de Olympische Spelen tot een succesvol einde zouden zijn gebracht. Misschien had haar man het wel gewoon nodig, om zich dagelijks als bij de tandarts te laten verdoven, om zo de enorme druk aan te kunnen die op de schouders van de organisator van het grootste sportevenement ter wereld rust. Al zou ze blijven pro-

beren ongemerkt de scherpe kantjes van zijn levensstijl af te halen door af en toe een pot muntthee naar boven te brengen. Zelfs al zou hij daar iets sterks bij drinken, dan droogde hij in elk geval niet uit.

De openingsceremonie zou over achttien maanden plaatsvinden en er zouden nog diverse wijzigingen in de tijdschema's worden aangebracht, omdat omstandigheden nu eenmaal veranderen en nooit alles van tevoren te plannen is. Niettemin konden de grote lijnen al worden waargenomen. De datum van de openingsceremonie stond vast, natuurlijk stond die vast, evenals het tijdstip waarop vanuit de Marathontoren voor het Olympisch Stadion in Amsterdam de vlam zou worden ontstoken, net zoals dat gebeurde bij de start van de Spelen in 1928. Van Dijk zou het publiek toespreken, de Spelen voor geopend verklaren en de atleten de baan op roepen, atleten uit alle landen van de wereld, die soms parmantig (de mediterranen), soms nederig (de Chinezen) en soms uitdrukkingloos (de Russen) de vlag van hun land voor zich uit zouden houden, genietend van de ambiance maar vóór alles denkend in prestaties.

Als je weet op welk moment de atleten gaan paraderen, kun je gaan terugrekenen: hoe laat de atleten in het stadion moeten aankomen, hoe laat de busjes vanuit het olympisch dorp naar het stadion moeten vertrekken, wie de cue geeft aan de atleten dat ze bij de halte moeten gaan staan waarvandaan de busjes naar het stadion vertrekken, wie het zenuwcentrum belt zodra zich op dit punt problemen voordoen opdat de coördinator contact kan opnemen met de chef de mission, wie de identi-

teit van de atleten checkt, ze eventueel fouilleert (check of dat gebruikelijk is) of op z'n minst vraagt om een identiteitsbewijs om te voorkomen dat een of andere vrijheidsstrijder zich in de mini-van werpt met een spijkerbom in z'n buidelbag, en dus ook hoe laat de hoogwaardigheidsbekleders waar klaar moeten staan om achter in de Maybachs en Infiniti's te stappen om zich naar de vipingang van het stadion te laten vervoeren.

Als je al die gegevens hebt verzameld, kun je in Excel een draaiboek gaan maken.

Toen Angelique Hazewinkel als tiener stopte met groeien gold dat alleen haar lengte. Tot een zeker niveau vonden mannen het fijn wat vlees in de hand te hebben, maar toen de negentig kilo was bereikt was de lol er wel af. Een paar honderd vezelrijke shakes later was ze nog altijd lijvig, maar bij momenten weer onderwerp van begeerte.

Omdat ze vermoedde net zo vroeg grijs te worden als haar moeder, verfde ze d'r haar vanaf haar twintigste uit voorzorg stoplichtrood. Omdat ze het nooit liet uitgroeien had ze vanaf dat moment geen notie meer van haar werkelijke kleur. Om kosten te besparen koos ze voor een kort kapsel dat een vrouw kwiek kan doen overkomen. Haar vermoeidheidsklachten maakten dat ze van elke lichamelijke inspanning moest bijkomen. Een zittend beroep lag in het verschiet, dus werd ze financieel-administratief medewerker bij een woningbouwvereniging. Debiteurenbeheer ging nog wel, maar een financiële meerjarenraming opstellen, daar had ze de power niet voor.

Maar dat geloofden haar collega's niet, die stonden achter

haar rug overdreven naar elkaar te gapen en deden zogenaamd dutjes als de directeur binnenkwam. En ook al moest hij daar om lachen, hij wist ook dat hij Angelique op haar werkhouding zou moeten aanspreken. Dat deed hij uiteindelijk.

Angelique vond overdag troost in televisieprogramma's en 's nachts in diazepam. Een paar maanden later kwam het telefoontje van Van Dijk. Het was alsof iemand haar toch nog omhoogtrok nadat ze al minutenlang onder water was gehouden.

Een duurloper die dacht dat hij Abel Kirui was, was op een maandagochtend ineens opgedoken voor de koplampen van de auto van Angelique, die in een flits het letsel voor zich zag dat de renner had kunnen oplopen als haar rechtervoet niet binnen de seconde het rempedaal had ingedrukt. De sporter deed zijn oortjes uit om de scheldwoorden die Angelique naar hem riep goed in zich op te kunnen nemen. Een handje ging omhoog en daarmee was voor hem de kous af.

Maar niet voor Angelique, die bleef de man in zijn kist zien liggen, opgebaard in z'n strakke pak met z'n Asics op de borst. Aan zijn voeten lag een lichtblauw lint met in gouden letters de tekst 'Long may you run'. Vervuld van schuldgevoel dat ze niet op de begrafenis durfde te komen van de man die ze in werkelijkheid helemaal niet had aangereden, liep ze de zoldertrap op. Van Dijk was zomaar wat getallen aan het invoeren in een boekhoudprogramma. Hij knikte even met het hoofd om aan te geven dat hij had gezien dat ze was binnengekomen. 'Goeiemorgen,' zei ze.

'Goeiemorgen,' zei Van Dijk, die iets uitprintte.